

Fælles deklARATION ved Cykeltopmøde 2022

I anledning af Cykeltopmødet den 30. juni 2022, at Danmark er vært for Tour de France, og at 2022 er udråbt som Cyklens År, er et bredt samarbejde blandt 34 offentlige og private organisationer gået sammen om en fælles deklARATION for øget cykling i Danmark.

Hverdagscykling er en integreret del af den danske kultur, men siden 2014 har danskernes cykling været faldende. Samlet set blev der fra 2014 til 2019 cyklet knap 20% færre km, ligesom cyklens andel af alle rejser faldt med ca. 20%. Baggrunden for denne deklARATION er et fælles ønske om at vende denne udvikling og sikre, at Danmark også i fremtiden er et stærkt og innovativt cykelland.

DeklARATIONen udgør dels en fælles erklæring om at styrke cykling blandt de underskrivende parter på tværs af offentlige og private aktører. Dels indgår en række konkrete anbefalinger til en styrket, dansk cykelindsats, fra fem tværgående arbejdsgrupper bag Cykeltopmøde 2022, som kan bidrage til udviklingen af en ny, national cykelstrategi som del af Cyklens År 2022.

Vi vil øge cyklens andel i Danmark

Folketinget vedtog i 2020 den danske klimalov. Formålet med loven er, at Danmark skal reducere udledningen af drivhusgasser i 2030 med 70 pct. i forhold til niveauet i 1990. Både private og offentlige aktører har siden tilsluttet sig målsætningen. Derfor vil Transportministeren nu forhandle tillæg til regionernes klimasamarbejdsaftale og i den forbindelse blive enige om specifikke, ambitiøse mål for en øget cyklisme.

Øget cykling på landsplan kan imødekomme øvrige samfundsudfordringer såsom stigende trængsel, trafikikkerhed, luftforurening og støj. Dertil kan danskernes sundhed forbedres markant ved mere cykling, som kan imødekomme den aktuelle stigning i livstilssygdomme, overvægt og fysisk inaktivitet. Fritidsture og rekreative oplevelser på cykel kan bidrage til at styrke turisme, vitalisere bymidter, og understøtte det gode børne-, unge- og ældreliv. For borgere i landområder kan cyklen gøre afstanden til offentlig transport mere overkommelig, når denne er placeret udenfor gangafstand. Og elcykler kan i stigende grad udgøre et realistisk alternativ til bilen på mange korte og mellemlange ture, og dermed reducere borgernes udgifter til den daglige transport.

De underskrivende parter anerkender derfor vigtigheden af at øge cyklens andel i Danmark, herunder med et større fokus på cyklens potentiale til at løse en række centrale udfordringer i det danske samfund.

Cykelfremme er et fælles ansvar

Mange organisationer, myndigheder og virksomheder arbejder i dag for at fastholde og forbedre danskernes cykelforhold. Indsatsen foregår på både det kommunale og statslige vejnet, i privat nybyggeri, på arbejdspladser, skoler og institutioner, samt i den kollektive transport. Universiteter og rådgiverfirmaer skaber ny og værdifuld viden om, hvordan vi bedst får flere til at cykle, og kortlægger cyklingsens gevinster for både den enkelte og for samfundet som helhed. Regeringen har netop lanceret et nyt Videnscenter for cykelfremme, så værdifuld viden er samlet og let tilgængeligt.

Regionale samarbejder mellem kommuner, trafikudbydere og andre lokale aktører bidrager til at styrke koordinering, innovation og samarbejde på tværs af kommunegrænser, således at der i fire ud af fem regioner nu er etableret tværkommunale netværk på cykelområdet. Imidlertid vil det kræve et fortsat og intensiveret samarbejde, hvis flere danskere skal vælge cyklen til i hverdagen og i fritiden.

De underskrivende parter anerkender hermed, at cykelfremme er et fælles ansvar, og at samarbejdet på cykelområdet skal styrkes på tværs af både kommunalt, regionalt og nationalt niveau, samt hos private aktører i erhvervsliv, foreningsliv, vidensinstitutioner, transportsektoren og øvrige brancher.

Underskrivere deklARATION (eksempler – skal udvides og layouts)

Sophie Hæstorp,
Overborgmester

Line Barfod,
Teknik- og Miljøborgmester

Jens Ejner Christensen,
Borgmester

Kenneth Muhs,
borgmester

Erik Lauritzen,
Borgmester

Tomas Breddam,
borgmester

Heino Knudsen,
Regionsrådsforperson

Stephanie Lohse,
Regionsrådsforperson

Lars Gaardhøj,
Regionsrådsforperson

Anders Kühnau,
Forperson

Martin Damm,
Forperson

Helga Theil Thomsen
Trafik- og plandirektør.

Underskrivere deklaration (eksempler – skal udvides og layouts)

Jane Kofod,
Engagementschef og
fungerende direktør

Sidsel Birk Hjuler,
Sekretariatschef

Cycling Embassy
of Denmark

Marianne Weinreich,
Forperson

Jesper Nygaard,
direktør

Jesper Pørksen,
Direktør

Det Kommunale Cykelfagråd

Lone Andersen,
forperson

Samarbejdspartnere, Cykeltopmøde 2022

Kommuner

Københavns Kommune
Roskilde Kommune
Nyborg Kommune
Vejle Kommune
Sønderborg Kommune

Regionale aktører

Region Sjælland
Region Syddanmark
Region Hovedstaden
Supercykelstisamarbejdet i Region
Hovedstaden
MOVIA
Destination Fyn

Landsdækkende, offentlige organisationer

Danske Regioner
Kommunernes Landsforening
Transportministeriet
Vejdirektoratet
DSB

Interesseorganisationer

Cyklistforbundet
Dansk Cykelturisme
Dansk Industri Transport
Dansk Erhverv
DGI
Passagerpulsen

Faglige netværk

C40 Cities
Cycling Embassy of Denmark
Det Kommunale Cykelfagråd

Private aktører

Realdania
Grand Départ I/S

Universiteter

DTU
ITU
KU
RUC
SDU
AU
AAU

Cyklen har potentiale til at løse centrale samfundsudfordringer

Faktaboks: Cykling bidrager til FNs verdensmål for bæredygtig udvikling

Cyklen bidrager på globalt plan til at opfylde 11 af FNs 17 verdensmål, ifølge Det Europæiske Cyklistforbund. FN's Generalforsamling vedtog den 16.3.2022 enstemmigt en resolution, der støtter cyklen som et redskab til at bekæmpe klimaforandringer med. Her opfordres medlemslandene til at understøtte og fremme cykling på tværs af offentlige, private og akademiske sektorer i tråd med FNs bæredygtigheds mål for 2030.

I Danmark bidrager cyklen særligt til at opfylde følgende verdensmål:

- 3) Sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper
- 9) Bygge robust infrastruktur, fremme inklusiv og bæredygtig industrialisering og understøtte innovation
- 11) Gøre byer, lokalsamfund og bosættelser inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige
- 12) Sikre bæredygtigt forbrug og produktionsformer
- 13) Handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser
- 17) Styrk det globale partnerskab for bæredygtig udvikling og øg midlerne til at nå målene

Faktaboks: Øget cykling skaber positiv bundlinje for både den offentlige og private sektor

63 pct. eller ca. 2/3 af alle rejser i Danmark er på under 20 kilometer, viser Transportvaneundersøgelsen, som DTU hvert år udarbejder. De kortere ture vil kunne foretages på almindelig cykel, og på de længere ture vil elcyklen være en mulighed.

For hver ekstra km, danskerne cykler, vinder samfundet som helhed 6,35 kr., og 3,76 kr. for hver km kørt med elcykel, ifølge Transportministeriets transportøkonomiske enhedspriser for eksterne, dvs. samfundsmæssige, gevinster. Dette skyldes primært sundhedsgevinster fra øget fysisk aktivitet, som ifølge beregninger fra Cowi for Transportministeriet i 2020 svarer til et gennemsnit på 11,7 kr. for hver km kørt på almindelig cykel, og 9,4 kr. for hver km kørt på elcykel. Mangel på fysisk aktivitet medfører årligt 6.000 ekstra dødsfald i Danmark, svarende til 13,8 % af alle dødsfald, ifølge Den Nationale Sundhedsprofil for 2021.

Beregninger fra Danske Regioner i 2021 viser, at hvis danskerne cyklede 20% mere end i 2019, vil det medføre 430.000 sparede sygedage, og en samfundsøkonomisk gevinst på 3,2 mia. kr. En tilsvarende analyse fra Dansk Industri Transport i 2018 viser, at en 10% stigning i cykling vil medføre 74.000 færre sygedage holdt af ansatte i den private sektor og 38.000 færre sygedage holdt af ansatte i den offentlige sektor, svarende til en lønbesparelse på 141 mio. kr. årligt for private arbejdsgivere og 67 mio. kr. for offentlige arbejdsgiver.

Også fritids- og ferieture på cykel kan skabe vækst. Ifølge Visit Denmark forbruger en cykelturist fra udlandet i gennemsnit 100 kr. mere per døgn i Danmark end øvrige turister, og danske cykelturister forbruger 150 kr. mere end øvrige danske turister.

5 konkrete anbefalinger til en styrket cykelindsats i Danmark

Det vil kræve målrettede indsatser at vende den negative udvikling med faldende cykling i Danmark. Cykeltopmødets samarbejdspartnere har derfor gennemført fem strategiske analyser, som udpeger en række anbefalinger til en styrket cykelindsats i Danmark. Analyserne er finansieret af Vejdirektoratets statslige cykelpulje og omfatter følgende fem temaer:

- Cykling i landdistrikter og erhvervssamarbejder
- Cykelpendling og kombinationsrejser
- Cykling blandt børn, unge og ældre – sundhed gennem hele livet
- Cykelturisme og oplevelser
- Viden og innovation på cykelområdet

Analyserne er hver især udarbejdet af en tværgående arbejdsgruppe med repræsentanter fra såvel kommuner, landsdækkende offentlige aktører, den private sektor og faglige netværk og universiteter. I det følgende fremgår analysernes hovedkonklusioner samt konkrete anbefalinger til en styrket indsats for hvert tema.

Tema: Cykling i landdistrikter og erhvervssamarbejder

Analyse: Fremme af cykling i landdistrikter gennem adfærdsdesign og virksomhedssamarbejder

Samarbejdspartnere: Sønderborg Kommune, Dansk Industri Transport, Dansk Erhverv, Region Syddanmark

Analysens konklusioner:

Anbefalinger på baggrund af analysen:

Tema: Cykelpendling og kombinationsrejser

Analyse: Trafikknudepunkters potentiale for kombinationsrejser

Samarbejdspartnere: Roskilde Kommune, Region Sjælland, Region Hovedstaden, Kommunernes Landsforening, Supercykelstisamarbejdet i Region Hovedstaden, DSB, MOVIA, Passagerpuls

Analysens konklusioner:

- Analysen har resulteret i udvikling af et fælles værktøj til evaluering af knudepunkters potentiale for at tiltrække kombinationsrejsende (cykel/kollektiv transport)

Anbefalinger på baggrund af analysen:

- Kvantitativt mål om f.eks. 10-15% stigning af cyklister til/fra stationer frem mod 2030/2035
- Kortsigtet anbefaling: At værktøjet udbredes til og anvendes af relevante aktører (kommuner, trafikselskaber etc.), samt at der med udgangspunkt i værktøjet udføres en landsdækkende kortlægning/benchmark af knudepunkter
- Langsigtet, visionær anbefaling: At værktøjet danner grobund for at udvikle en certificeringsordning for cykelvenlige stationer
- *Øvrige mulige anbefalinger: Åbenhed ift. deling af data på tværs af aktører, midler til området, modeller for medfinansiering af stationsprojekter*

Tema: Cykling blandt børn, unge og ældre – sundhed gennem hele livet

Analyse: Segmenteringsanalyse af unges cykelvaner

Samarbejdspartnere: Danske Regioner, Vejle Kommune, Cyklistforbundet, DGI, Region Syddanmark, Kommunalt Cykelfagråd

Analysens konklusioner:

Anbefalinger på baggrund af analysen:

Tema: Cykelturisme og oplevelser

Analyse: Nøgletal for rekreativ cykling og cykelturisme

Samarbejdspartnere: Nyborg Kommune, Dansk Cykelturisme, Region Syddanmark, Destination Fyn, Dansk Erhverv. DGI

Analysens konklusioner:

Anbefalinger på baggrund af analysen:

Tema: Viden og innovation på cykelområdet

Analyse: International benchmark af viden og innovation på cykelområdet i Danmark

Samarbejdspartnere: Københavns Kommune. DTU, ITU, KU, RUC, SDU, AU, AAU, Vejdirektoratet, Kommunalt Cykelfagråd, Kommunernes Landsforening, Cycling Embassy of Denmark

Analysens konklusioner:

Anbefalinger på baggrund af analysen: